

པོད་ནང་གི་སྒྲིབ་པ་ལྟེན་པ་གསུང་དང་དེའི་སྤྱུག་སྒྲིབ།

རྩ་མཁན་ལྷན། [༡]

དང་པོ། བོད་མིའི་ཆེ་སྒྲུབ་ལི་ལ་སྐོན་སྤྲུལ་ས།

༢༣། མི་རིགས་ཤིག་གསོན་གནས་སྤང་མིན་ནི། མི་རིགས་དེས་རང་གི་རྒྱུད་ཡིག་དང་
རིག་གཞུང་གོམས་གཤིས་སོགས་རྒྱན་དུ་འཛོལ་བའི་ནང་བཀོལ་སྟུང་དང་རྒྱན་འཛིན་
བྱེད་སྤང་མིན་ལ་རག་ལས་ཤིང་། འཛམ་གླིང་གྱི་ལ་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་ལྟར་བོད་མི་
རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཆོ་སྟོན་གི་གསོན་ཤུགས་ཀྱང་མི་རིགས་རང་གི་རྒྱུད་ཡིག་དང་སྤྱོད་
མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་གོམས་གཤིས་ཀྱི་སྟོན་ནས་འཛོག་དགོས་པ་ལས། ཟུང་
ཆ་ལུགས་དང་བཟའ་བུ་དང་སྟུང་ལུགས་ཅམ་གྱི་སྟོན་ནས་འཛོག་མི་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་གནད་
འདིའི་སྟོན་ནས་བལྟས་ན། རང་ཉིད་བོད་མི་རྣམས་མ་ཞིག་ཏུ་གནས་སྤང་ཡོད་མེད་
དང་། རང་གི་བྱ་རབས་ཆ་རྒྱུད་རྣམས་བོད་མི་གཙང་མ་ཞིག་ཏུ་གསོ་སྟུང་བྱེད་སྤང་
ཀྱི་ཡོད་མེད་ལས་སྒྲ་པོས་རྟོགས་སྤང་པ་ཞིག་ཡིན། བོད་ཀྱི་མི་རིགས་དང་རིག་གཞུང་
འཛིན་རྟེན་འདིའི་སྟོན་མཁུང་གནས་དགོས་པའི་བསམ་སྒྲོ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་

[1] ཀཱི་བྱེས་པ་གྲུ་ཚང་མཐོ་མ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་སློབ་དཔོན། ✉ sangey88@yahoo.com

སྲིད་ཀྱང་། མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཆེ་སློག་རྒྱུ་གནས་ཀྱི་ཐད་ནས་བཤད་ན་སློབ་གསེང་
འདིས་བྱུང་འབྲས་ཆེན་པོ་ཐོན་ཡོད་པ་དེ་ལྟའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གསལ་པོར་
རྟོགས་ཐུབ། འོན་ཀྱང་དུས་འགྱུར་གྱི་རྒྱུ་ལྷན་མང་ཆོགས་ཀྱི་སློབ་གསེང་དགོན་པ་དང་
ཁ་འཕྲལ་ནས་སློབ་གྲུ་འཛིན་ཤེས་ཡོན་ལམ་སློབ་རྒྱུ་པར་བརྟེན་དགོས་པའི་ལམ་ལུགས་
གསར་བཏོད་བྱས་ཡོད། མང་ཆོགས་ཀྱི་སློབ་གསེང་དགོན་པ་དང་ཁ་འཕྲལ་བའི་དབང་དུ་
བྱས་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་སློབ་གྲུ་འཛིན་ཤེས་ཡོན་དང་། བསམ་མཁོ། ཀྱུན་སྡོད་བཅས་གང་ཅིའི་
ཐད་ནས་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་ཆེད་གཞིར་བཟུང་བའི་སློབ་གསེང་ལམ་ལུགས་ཡིན་
དགོས་ཏེ། དེར་སྐབས་སློབ་གྲུ་འཛིན་སློབ་གསེང་གི་བོད་ཀྱི་མི་རབས་ཕྱི་མ་རྣམས་བསམ་མཁོ་ལྡན་
པ་དང་། ཀྱུན་སྡོད་ལྡན་པ། འཛོན་ལྷན་ལྡན་པ་སྟེ། མདོར་ན། ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་བོད་
མི་གཙང་མ་ཞིག་དང་། སློབ་རྒྱུ་དང་དེར་རབས་ཤེས་ཡོན་གྱི་འདབ་གཤོག་གཉིས་ལྡན་
ཏེ། མི་སྤྱི་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཏུ་སྦྱང་སྲིང་བྱེད་ཐུབ་མིན་གྱི་གལ་གནད་གཙོ་བོར་གྱུར་ཡོད།

རྒྱ་མཆན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་ནི་རྒྱ་ནག་གི་ཙུ་ཁྲིམས་དང་མི་རིགས་
ས་ཁོངས་རང་སྦྱོང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་པ།^[4] བོད་
མི་རིགས་ཀྱི་དངོས་ཡོད་དགོས་མཁོར་བརྩུན་ནས་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲུ་འཛིན་སློབ་གསེང་ནང་
དོན་ནི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་གོམས་གཤིས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པ་ཞིག་
ཡིན་དགོས་པར་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་མ་སྐད་དང་སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་བརྒྱུད་ལམ་
གཙོ་བོའི་གནས་བབས་ཡོད་པའི་སློབ་སྦྱོང་ལམ་སློབ་ལག་བསྟར་བྱ་དགོས་པ་སློབ་མ་
དགོས་ཀྱང་། སློབ་གྲུ་འཛིན་སློབ་གསེང་དང་སློབ་དེབ་ལག་གི་ནང་དོན་ལ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་
གི་གནས་ཚད་ལྡན་པ་དང་། བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གི་ཤེས་ཡོན་ཡོད་པ། བོད་ཀྱི་སེམས་
ཁམས་དང་འདུ་ཤེས་ཡོད་པའི་མི་རབས་ཤིག་གསེང་བྱེད་པའི་ནང་དོན་དང་རྣམས་

[4] ཀྱང་དུ་མི་དམངས་ཁྱིམ་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཙུ་ཁྲིམས་དོན་ཆེན་ 116 སྟགས་དང་། མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྦྱོང་
གི་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཆེན་ 10 སྟགས་སུ་གསལ།

པ་གཉིས་ཀ་མེད་པ་ནི་གཤམ་དུ་འཆད་འགྱུར་ལྟར་ཡིན།^[༥]

བོད་མི་རིགས་ཀྱི་མ་འོངས་པའི་རེ་བཅོལ་བྱེད་མའི་མི་རབས་ཕྱི་མ་ཆོར་
བསམ་སློང་དང་སྐད་ཡིག་གཞན་སྐྱུར་གྱི་སློབ་གསོ་སྤེལ་བའི་བྱེད་ཐབས་འདི་དག་ནི། ཕྱི་
ཚུལ་ལ་མངོན་གསལ་གྱི་རྩལ་སྤྱོད་མེད་པའི་བསམ་སློང་དང་རིག་གཞུང་གི་བཅོན་
འཇུག་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་ལ། བཅོན་འཇུག་འདི་ནི་མེ་མདའ་ལས་ཀྱང་ཐུང་བའི་མི་རིགས་
ཀྱི་ཆོ་སྲོག་གཙོད་པའི་གཤེད་མ་ངོ་མ་དེ་ཡིན་པ་དང་ཆོས་ངེས་པར་དུ་ཤེས་དགོས།

བཞི་པ། བོད་ཀྱི་སློབ་གྲུའི་སློབ་གསའི་ནང་དོན།

དེང་སང་ལྷ་མོ་དང་མ་འདྲ་བར་བོད་ཀྱི་མང་ཆོག་སྤྱོད་དེང་རབས་སློབ་གྲུའི་སློབ་
གསོ་བྱས་ཆུ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཡོད་པ་ནི་དགའ་འོས་པ་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་སློབ་གྲུ་གང་ས་
མང་བ་དང་བྱས་ཆུ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་ཆེད་དུ་དམིགས་སའི་མི་རིགས་དང་། མི་
རིགས་དེའི་རིག་གནས། འཆོ་བ་བཅས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པའི་ངེས་པ་མེད་པ་གསལ་
པོ་ཡིན། ཤེས་ཡོན་ལམ་སློལ་ཞིག་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་དང་འཆོ་བར་ཕན་ཐོགས་
ཅན་ཡིན་མིན་ནི། སློབ་བྲིད་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་བརྒྱུད་ལམ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ནང་
དོན་མི་རིགས་དེའི་དགོས་མཁོ་དང་འཆམས་པོ་ཡིན་མིན། དངོས་ཡོད་ཀྱི་འཆོ་བ་དང་
རན་པོ་ཡོད་མེད་བཅས་ལ་རག་ལས་ཡོད།

སྤྱིར་བཏང་བྱས་ཆུ་དང་སྤྱིས་ཆད་མཐོ་དམའ་ལ་མ་ཉྟོས་པར་དུས་འགྱུར་གྱི་
གོང་ནས་ལྷ་སས་མཆོན་པའི་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་འགའ་ཤས་ལ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སློབ་

[༥] ཞིང་སྤྱོད་སྤྱིའི་སློབ་དཔལ་འདི་དག་ལས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དང་ལྷག་པར་བསམ་སློང་སྐོར་གྱི་སློབ་ཆན་མེད་
པའམ་ཡང་ན་མ་སྟོང་ཙམ་རེད། ཅས་དང་། སློབ་དཔལ་གྱི་སློབ་ཆན་མང་པོ་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སློབ་མའི་སེམས་
ཀྱི་འབྱུར་སོ་དང་བསྐྱན་པས་བོད་རིགས་སློབ་མའི་སེམས་ཀྱི་འབྱུར་སོ་དང་མི་མཐུན་པས་སྤྱོད་འདོད་པའི་སློབ་
ཆུང་། བོད་ཀྱི་ཚུམ་པ་པོ་རྒྱ་གྲུལ་གྱིས་བཅུམས་པ། སློབ་ཆུང་སློབ་མའི་སློབ་དཔལ་དང་ཚུམ་སྤྱིག་བྱེད་སྤྱངས་སྐོར་ལ་
དབྱེད་པ་ཞེས་པའི་ནང་དུ་གསལ།

དེ་ལ་རྒྱུ་ཕྱད་ཡོད^[༢]ཀྱང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རང་གི་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་སློབ་བྱ་
སྤྱི་ལ་ཁྱབ་པའི་སྐད་ཡིག་སློབ་དེ་བ་གཏན་འབེབས་དང་ལག་བསྟར་ཐོག་མ་ནི། ཕྱི་
ལོ་ ༡༩༥༠ ལོར་རྒྱ་གར་ནང་བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་སློབ་དེ་བ་ཚོ་མ་སྤྲིག་ཆོགས་ཆུང་
གིས་ཚོ་མ་སྤྲིག་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་བཅན་བྱོལ་ནང་གི་བོད་མིའི་སློབ་བྱ་སྤྱི་ལ་
ཁྱབ་པའི་སྐད་ཡིག་སློབ་དེ་བ་ནམས་ཡིན།^[༡] བོད་ནང་དུ་བོད་རིགས་ས་སྤྱལ་གྱི་གཞི་
རིམ་སློབ་བྱ་སྤྱི་ལ་ཁྱབ་པའི་སྐད་ཡིག་སློབ་དེ་བ་ནི་དེ་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙུག་གི་རྗེས་
ཏེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་ཁིང་ཕྱོངས་ལྗེའི་སྐད་ཡིག་སློབ་དེ་བ་ཚོ་མ་སྤྲིག་ཆོགས་ཆུང་གིས་
ཚོ་མ་སྤྲིག་འགོ་འཇུགས་བྱས་པའི་སྐད་ཡིག་སློབ་དེ་བ་འདི་དག་ཡིན། སྐད་ཡིག་འདི་
དག་དངོས་སུ་ལག་བསྟར་བྱ་བ་ནི་དེ་ལས་ལོ་འགའ་ཤས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཡིན་པ་འབྲེལ་
ཡོད་ཡིག་ཆ་ཁག་ལས་རྟོགས་བྱུང།^[༤]

འོ་ན་སྐད་ཡིག་སློབ་དེ་བ་འདི་དག་བོད་མིའི་དངོས་ཡོད་དགོས་མཁོ་དང་
འཆ་མས་པ་ཞིག་ཕྱད་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། སྤྱིར་བཏང་བོད་ཕྱི་ནང་གི་སྐད་ཡིག་སློབ་དེ་བ་
གཉིས་ཀར་གཅིག་མཚུངས་ཀྱིས་ཞན་ཆ་ཡོད་ངེས་ཀྱང་། འདིར་ཁིང་ཕྱོངས་ལྗེའི་སྐད་
ཡིག་ཁག་གཅོད་གནད་དུ་བཟུང་སྟེ་སྤྲིང་ན། སློབ་དེ་བ་འདི་དག་གིས་སྤྱིར་བཏང་གི་ཤེས་
བྱའི་ནམ་གངས་ངོ་སྤྲོད་དང་། གོ་རྟོགས་ཕན་བྱ་སྤེལ་བྱེད་པ་ཙམ་ལས། བོད་ཀྱི་རིག་
གཞུང་གི་ནང་དོན་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས། གོ་མས་གཤེས་བཅས་མཆོན་བྱེད་པ་

[༢] མ་ལས་དབང་དུ་བྱ་དགེ་བསམ་གཏན་གྱི་གསུང་འབུམ་བོད་དང་པོའི་ཤོག་གངས་ ༥༡༥ དང་། རྗེ་ཆོ་བརྟན་གྱིས་
བཅུམས་པའི་བོད་ཕྱོངས་སློབ་གསུང་ཞེས་པ་སོགས་སུ་གསལ།

[༣] བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཞེས་པའི་ཤོག་གངས་ ༩༦ ནང་གསལ།

[༤] སློབ་གསུང་ཕྱུ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་མི་རིགས་དོན་བྱེད་ཨོན་ལྷན་ཁང་གི་གཅོད་སྤྱོད་འོག་ ༡༩༥༡ ལོར་བོད་
དང་། མཚོ་ལྗོན། ཀན་སུ་ཁྱུ་ཟེ་ཁྱེན། ཡུན་ནན་བཅས་ཁིང་ཆེན་དང་རང་སྤོང་ལྗེའི་བོད་ཡིག་སློབ་གཞི་མཉམ་སྤྲིག་
བྱེད་ལྗེའི་ཐོས་འཆམ་ཕྱད་སྟེ་སློབ་བྱ་ཆུང་འབྲིང་གི་བོད་ཡིག་སློབ་གཞི་གཅིག་གྱུར་ཚོ་མ་སྤྲིག་བྱ་རྒྱ་གཏན་ལ་པ་
ཅས་སོགས་དང་། ༡༩༥༦ ལོའི་ཟླ་ ༩ པར་ལྷ་སར་རྒྱལ་ཡོངས་བོད་ཡིག་སློབ་གཞི་ཞིབ་བཤེར་ཨོན་ལྷན་ཁང་གི་ཞིབ་
བཤེར་ཆོགས་འདུ་ཐངས་དང་པོ་འཆོགས་ཏེ། དམའ་རིམ་སློབ་འབྲིང་གི་བོད་ཡིག་དེ་བ་དུག་ཞིབ་བཤེར་ཞུས་དག་
བྱས། ཁིང་ཆེན་དང་ཕྱོངས་ལྗེའི་མཉམ་སྤྲིག་སློབ་གཞི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ལོར་མཐའ་མའི་ཞིབ་བཤེར་བྱས་པའི་སློབ་དེ་བ་
ཁག་གི་གསལ་བཤད་བྲངས།

འཛེམས་མེད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གནས། ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་གནས་གཙོ་
བོ་ཡིན་པའི་དགོན་སྡེ་ཁག་བཅས་གཏོར་ཤིག་ཆད་མེད་བཏང་^[༡]ཡོད། འོན་ཀྱང་བོད་
མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་སྟོབས་དང་སེམས་བྱུགས་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་གསལ་དོད་པོའི་རྩུབ་
སྤྱོད་དེ་དག་གིས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་མི་རིགས་གཉིས་ཀ་ཙུ་མེད་གཏོང་བྱས་མེད།

ལོ་རབས་བརྒྱད་ཅུ་པ་ནས་འཛམ་གླིང་དང་རྒྱ་ནག་ནང་ཁུལ་གྱི་འགྱུར་བའི་
གནས་སྐབས་སྐྱོ་ཆོགས་དང་བསྐྱེད་ཏེ། དེ་སྤྱི་དང་མི་འདྲ་བར་བྱི་ཚུལ་ལ་ཞི་འཇམ་
གྱི་ནམ་པ་ཕྲན་བྱ་མངོན་པར་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། དོན་ངོ་མའི་ལག་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་
རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་ཙུ་མེད་གཏོང་བའི་སྤྱི་དབང་ལག་
བསྟར་མཆོམས་འཛོག་གཏན་ནས་བྱས་མེད།^[༢]

གསུམ་པ། སློབ་གྲུ་སློབ་གསའི་གལ་གནད་ཀྱི་རང་བཞིན།

བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རྒྱུ་རྐྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསའི་ལྟ་གནས་དང་འབྲུང་
ཁུངས་གཙོ་བོ་ནི་དགོན་སྡེ་ཁག་ཡིན་པས། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ཤེས་ཡོན་པའི་སློབ་
གསའི་སྤྱི་ཚོགས་ཆད་ཀྱང་གཙོ་བོ་དགོན་སྡེའི་སློབ་གསའི་ནང་དོན་དང་ལམ་སྲོལ་གྱི་ཐོག་
ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཅིང་། མང་ཚོགས་སྤྱིའི་བསམ་སློབ་འབྱེད་སྲོལ་དང་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱང་
ཤེས་ཡོན་སློབ་གསའི་དོན་དང་འབྲེལ་བ་གཏིང་ཟབ་ཡོད། འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་མང་
ཚོགས་ཀྱི་སློབ་གསའི་དགོན་པ་རྒྱུ་རྐྱེད་པ་བརྟེན་པ་སྤྱོད་ཆ་གཏན་ནས་མེད་པ་ཡིན་མི་

[༡] དམངས་གཙོ་བཅོས་སྒྱུར་གྱི་སྒྱུར་གཙོས་ལས་འགལ་ལག་བསྟར་བྱས་པའི་ནང་བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་བརྒྱ་ཆ་ ༩༥ ལ་
གཏོར་སྤོང་བཏང་བྱེད་པ་དང་། བྱ་བུ་ན་བརྒྱ་ཆ་ ༩༩ ཏུ་བྱིན་ཡོད། ཡིག་འབྲུ་ཁྱིམ་བདུན་གྱི་སྟུན་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩
ལོར་མའོ་ཅེ་ཏུ་དང་། ཀྲོའུ་ཨན་ལའེ་གཉིས་ལ་བྱུལ་བ།

[༢] བོད་རིགས་ས་ཁུལ་གྱི་ལས་ཁུངས་དང་སྤྱོད་ཁང་། སློབ་གྲུ་ ཚོགས་འདུ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་བོད་པའི་ནང་དུ་བོད་
མིས་རྒྱ་མའི་སྐད་ཡིག་བེད་སྤྱོད་གཏོང་དགོས་པ་ནི་ལག་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་བེད་སྤྱོད་མེད་པར་བཟོ་
བའི་སྤྱི་དབང་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་བའི་དཔེ་མཆོན་ཡིན། བཀྲ་ཤིས་ཆེ་རིང་གི་ལོ་རྒྱུས། པ་ཡུལ་གྱི་ཕན་བདེའི་ཆེད་དུ་
ཞེས་པའི་དེབ་ཀྱི་ཤོག་ངོས་ ༩༩༩ སོགས་སུ་གསལ།

ཤིན་ཏུ་དགོན་ཁིང་། བསྐབ་གཞི་འདི་དག་ལ་བོད་ཀྱི་མི་རབས་ཕྱི་མ་རྒྱལ་ས་བོད་མི་ངོ་མ་ཞིག་ལ་གསོ་སྦྱང་བྱེད་པའི་སློབ་གསེང་ཅུ་ཅི་འདང་ངེས་ཤིག་གཏན་ནས་མེད།

དཔེར་ན། བོད་རིགས་སློབ་མའི་ཀུན་སྦྱོང་སློབ་གསོ་ཞེས་པའི་ནང་། བོད་ལྗོངས་ནི་རྒྱ་ནག་གི་ཁ་འབྲལ་ཐབས་མེད་པའི་ཆ་ཤས་ཡིན་ལུགས། གྲུང་ཁྲན་ཏང་ལ་དགའ་ཞེན་དང་། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ལ་དགའ་ཞེན། འཕྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་མི་རིགས་ལྟ་བུ་འཇགས་ཐབས། ལྟ་མེད་སྤྱི་བའི་སློབ་གསོ། མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ལྟ་བུ་བཅས་བོད་རིགས་སློབ་མ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་ཤ་གསེང་རུས་གསེང་ལ་ཐིམ་ཐབས་བྱས་ཏེ། སློབ་གྲྭ་ནས་ཐོན་པའི་སྐབས་བོད་རང་གི་སློབ་རྒྱུན་གྱི་བསམ་སྟོན་དང་། ཆོས་ལུགས་དང་འདྲུན། ཀུན་སྦྱོང་གོམས་གཤིས་ཡོངས་རྒྱུགས་དང་འགལ་ལྡན་ལངས་ཏེ་སྟོན་བ་རྒྱལ་མཐའ་ཞིག་ཏུ་གསོ་སྦྱང་ཡོང་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་སེམས་ཁམས་མེད་པའི་དམར་པོ་དམར་རྒྱུང་ཞིག་ཏུ་སྦྱར་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་གསལ་པོ་ཡིན།^[70]

ཅ་བའི་ཁིང་ལྗོངས་ལྗེའི་སྐད་ཡིག་སློབ་དེབ་འདི་དག་ལ་འགྱུར་བ་རིམ་པ་མང་པོ་ཕྱིན་ཡོད་ཀྱང་།^[71] དེང་སྐབས་དངོས་སུ་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པའི་སློབ་རྒྱུང་གི་སྐད་ཡིག་སློབ་དེབ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་འདི་དག་གི་སློབ་ཆན་མང་པོ་ཞིག་སྦྱར་ཚུལ་ཡིན་པར་མ་ཟད། སྦྱར་ཚུལ་གྱི་སྤྱི་ཚད་ཞན་པས་བོད་སྐད་ཀྱི་ཆོག་འགྲོས་གཙང་མ་མེད་པའི་ཐོག་སློབ་ཕྱག་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་གོ་དགའ། འདིའི་ཐད་ཚུལ་པ་པོ་རྒྱ་གོལ་གྱིས། འགྱུར་མ་མང་དགས་པས་བོད་ཀྱི་ན་གཞོན་ཀུན་ལ་བག་ཆགས་ངན་པ་

[70] བོད་རིགས་སློབ་གསེང་བཅོས་བསྒྱུར་དང་འཕེལ་རྒྱས། བཤད་སྤྱོད། མཚོ་སྡོན་མི་རིགས་དཔེ་སྟེན་ཁང་། 1999 རྩོག་གྲངས་ 909 ན་མ་ 993 རྒྱང་གསལ།

[71] བོད་སྐད་ཡིག་སློབ་དེབ་ཀྱི་འགྱུར་རིམ་ནི། ལོ་རབས་བརྒྱད་ཅུ་པའི་མགོ་ནས་ལོ་རབས་དགུ་བརྒྱུ་པའི་དཀྱིལ་བར་གྱི་སྐད་ཡིག་སློབ་དེབ་ནི་སྟན་ངག་དང་སུམ་རྟགས་མང་ཤོས་ཡིན། ལོ་རབས་དགུ་བརྒྱུ་པའི་མཇུག་ནས་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་མགོ་བར་གྱི་སློབ་དེབ་ནི་སྟན་ངག་དང་སུམ་རྟགས་ཐར་ཐོར་ཅོམ་དང་སྦྱར་ཚུལ་མང་ཤོས། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་མགོ་ནས་ད་ལྟའི་བར་གྱི་སློབ་དེབ་ནི་སྟན་ངག་དང་སུམ་རྟགས་ཐར་ཐོར། སྦྱར་ཚུལ་ཉུང་བ། རྒྱུ་ཐར་དང་ལེགས་བཤད། ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རིགས་མང་ཅོམ་ཡོད།

ཞིག་བྱང་སྟེ་ར་མ་ལུག་གི་སྐད་ཆ་ཞིག་བྱང་ཡོད།^[91] ཅེས་སོགས་བྲིས་འདུག་པ་ལྟར་
ཡིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་ནང་དོན་གྱི་ཐད་ནས། རྒྱུ་རིག་གནས་དང་། ལོ་རྒྱུས། སེམས་
ཁམས། ས་གཤིས་སོགས་མི་རིགས་གཞན་པའི་རིག་གནས་སྣ་ཚོ་གས་བཀོད་པ་
ལས། བོད་མིའི་སློལ་རྒྱུ་གྱི་བསམ་སྟོན་དང་། མི་ཆེད་རིན་ཐང་། ཡུལ་གྱི་གོམས་པའི་
གཤིས་ལུགས་མཆོན་པའི་ཚུལ་ཡིག་དང་། ཆོས་སྲིད་གྱི་གནད་ལ་མཁས་ཤིང་མཛད་
རྒྱུ་ཅན་གྱི་མི་སྣའི་ནམ་ཐར་དང་ལོ་རྒྱུས་བཀོད་པ་ཤིན་ཏུ་ཉུང་། འདིའི་ཐད་ཚུལ་པ་པོ་
རྒྱ་གྲོལ་གྱིས། གཞན་གྱིས་བསྟོམས་ཅིས་བྱས་པ་ལྟར་ན་སྟོབ་རྒྱུད་གི་སྟོབ་དེབ་ཏུ་ཚུལ་
ཡིག་ ༡༧ ཡོད་པ་ལས་ ༩ འགྲུར་མ་ཡིན་པས་སྐྱུར་ཚུལ་གྱིས་ཚུལ་ཡོངས་ཀྱི་བརྒྱ་
ཆ་ ༩༩.༡༡ ཡོད་སྟེ། སྐྱུར་ཚུལ་དེ་དག་ལས་མང་ཆེ་བ་ཞིག་རྒྱ་ཡིག་གི་སྟོབ་དེབ་ན་
ཡང་ཡོད་འདུག་པས་དགོས་མེད་བསྐྱར་སྟོས་ཀྱི་ནམ་པ་ཤིན་ཏུ་མང་།^[92]

བོད་ཁུལ་གྱི་སྟོབ་གྲུ་འགའ་ཤས་ནང་དུ་མངོན་གསལ་དོད་པོས་བོད་རིགས་
སྟོབ་མས་བོད་ལྷ་ཁྱེན་མི་ཆོག་པ་དང་། བོད་སྐད་ཤོད་མི་ཆོག་པའི་སྒྲིག་གཞི་ཞིག་བཅོས་
ཏེ། སྟོབ་གྲུའི་ནང་དུ་སྟོབ་མ་ཆོས་བོད་ལྷ་ཁྱེན་པ་དང་བོད་སྐད་བཤད་པ་འབྲེལ་ཡོད་
ནས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཆེ་བཅར་རྒྱུད་གཏོང་བ་དང་། ས་མར་དཔུལ་གྱི་ཆད་པ་གཅོད་པ་
སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་སྣ་ཚོ་གས་ལག་བསྟར་བྱས་དང་བྱེད་ཐུས་ཡིན།

ལོ་མང་པོའི་གོང་ནས་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ནང་རྒྱ་ཡིག་གཙོ་བོར་འཛིན་པའི་སྐད་
གཉིས་སྟོབ་གསོ་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡོངས་གྲགས་ཡིན་པའི་ཐོག་བར་ལམ་
ནས་བོད་ཀྱི་ས་གནས་གཞན་དག་ཏུ་རྒྱུ་རིག་སྟོབ་རྒྱུད་ལོ་རིམ་མཐོ་བ་ནས་
འགོ་འཛུགས་པའི་སྟོབ་ཡིག་དང་བྲིས་ལུགས་ཤིག་ཡོད་པ་ཅིས་མེད་ཀྱིས། རྒྱུ་

[91] བོད་ཀྱི་ཚུལ་པ་པོ་རྒྱ་གྲོལ་གྱིས་བཟུམས་པ། སྟོབ་རྒྱུད་སྟོབ་མའི་སྟོབ་དེབ་དང་ཚུལ་སྒྲིག་བྱེད་སྐད་སྐོར་ལ་
དབྱེད་པ་ཞེས་པའི་ནང་དུ་གསལ།
[92] བོད་ཀྱི་ཚུལ་པ་པོ་རྒྱ་གྲོལ་གྱིས་བཟུམས་པ། སྟོབ་རྒྱུད་སྟོབ་མའི་སྟོབ་དེབ་དང་ཚུལ་སྒྲིག་བྱེད་སྐད་སྐོར་ལ་
དབྱེད་པ་ཞེས་པའི་ནང་དུ་གསལ།

སྐད་ཡིག་གཙོ་བོར་འདྲིན་པའི་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་ཐབས་ཡོངས་ཁྲབ་ཏུ་བྱུགས་རྗེ་ཆེར་གཏོང་བཞིན་ཡོད།^[15] དཔེར་ན། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ གི་མཚོ་སྡོན་ཁིང་ཆེན་གྱི་ལོ་འཁོར་ཆོགས་ཆེན་སྐབས། བོད་རིགས་དགེ་ཆུན་ ༥༠༠ ནང་། སློབ་མ་ ༥༠༠༠ ལྷག་གིས་མིང་ལྟགས་བཀོད་ནས་མི་རིགས་རང་སློབ་ཁུལ་དུ་རྒྱ་སྐྱེས་སློབ་གསོ་སྤེལ་མཆའས་བཞག་སྟེ། མི་རིགས་རང་གི་སློབ་གསོའི་སྲིད་བྱས་བསྐྱར་གསོ་དགོས་པའི་སྟན་འཕྲུལ་ཡང་རྒྱ་གཞུང་གིས་སྤང་མེད་དུ་འདྲིན་རྒྱུ་བྱས་པ་^[16] ལྟ་བུ་ཡིན།

དེ་བཞིན་མི་རིགས་སློབ་གྲུ་ཆེན་མོའི་བོད་སྐད་ཡིག་སློབ་སྦྱང་མང་ཆེ་བའི་ནང་སློབ་མ་བསྟུ་ཆད་རྗེ་ཉུང་དུ་བཏང་སྟེ། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཙོ་བོར་འདྲིན་པའི་སློབ་མ་ཆོའི་མདུན་ལ་མ་ཆད་འདྲིན་གྱིས་གཡོ་ཐབས་གནོན་བྱུགས་སློབ་བཞིན་ཡོད་པར་མ་ཟད།^[17] བོད་ཡིག་ཆེད་སློབ་འདྲིན་གྱི་རིགས་ཤིག་ཡོད་ཀྱང་ཆོག་ལ་མི་ཆོག་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་དུ་ཐུར་ནས་ཡོད། དཔེར་ན། བོད་སྡེ་རི་སློབ་གྲུ་ཆེན་མོས་སློ་བུར་དུ་ལོ་གཉིས་ཅམ་རིང་བོད་ཡིག་ཆེད་སློབ་འདྲིན་གྱི་བསྟུ་མཆའས་བཞག་པའི་གནས་ཚུལ་བུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན།^[18] དེ་ཅམ་མ་ཟད་བོད་ཡིག་སློབ་སྦྱང་དང་བོད་ཡིག་ཆེད་སློབ་འདྲིན་གྱི་སྐོར་ནས་སློབ་སྦྱང་ཐོན་པའི་སློབ་མ་ཆོར་རང་གི་ཤེས་ཆད་དང་མཐུན་པའི་ལས་གནས་ཐོབ་ཀྱི་མེད་ཅིང་། བོད་རང་སློབ་སྡེ་རི་དང་། རང་སློབ་ཁུལ། རང་སློབ་རྫོང་བཅས་ཀྱི་ནང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་དགོས་ངེས་ཀྱི་རིན་ཐང་དང་བཀོལ་སློབ་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་སློབ་ཀྱི་མེད་^[19] ལ་བཅས་ལ་བརྟེན། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནི་

[15] རྒྱ་ནག་དོ་སློབ་གནད་བསྟུས་ཞེས་པའི་ཤོག་གྲངས་ ༡༤༡ ནང་གསལ།

[16] ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༠ ལྷ་ ༡༠ ཆོས་ ༡༥ འཁོད་པའི་བོད་ཀྱི་བང་ཆེན་ཅ་ཆོགས་དང་། ཏུས་བབ་ཅ་ཆོགས། གཡུ་ཁུན་ཅ་ཆོགས་སོགས་སུ་གསལ།

[17] རྩོམ་ཁུལ་རྒྱུའི་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཆོགས་ཆེན་ཐེངས་བཅུ་བཞི་པར་བཅར་བའི་སྐབས་བོད་ནས་ཐེབས་པའི་དགེ་ཆུན་ཉམས་ཞིབ་པ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་གསུངས།

[18] བཀྲ་ཤིས་ཆེ་རིང་གི་ལོ་རྒྱུས། ངའི་མ་ཡུལ་གྱི་མན་བདེའི་ཆེད་དུ། ཞེས་པའི་སྐྱེར་ཚོམ་གྱི་ཤོག་ངོས་ ༡༤༡ ནང་གསལ།

[19] མཁན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་སློབ་ཀྱི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལྟར་དུ་ཉམས་གསོ་དགོས་ཚུལ་ཞེས་པའི་ཚོམ་ཡིག་སྟེ་སུ་གསལ།

ཐ་ན་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཉིན་རེའི་འཚོ་བ་དང་འབྲེལ་མེད་ལྟ་བུའི་ཉེན་ཁའི་གནས་
སུ་གྱུར་བཞིན་ཡོད། རང་གི་འཚོ་བ་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་མེད་ཅིང་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་
ཁོར་ལུག་མེད་པའི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གནས་ཤིག་སྤྱོད་མཁན་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པོ་ཡིན་
པ་རང་བཞིན་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་སྟེས་མ་དགོས།

མདོར་ན། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲུའི་སློབ་གསའི་ཐོག་ལྟ་ཚུལ་
གང་འདྲ་བཟུང་ཡོད་མེད་ནི། བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་དམར་ཤོག་བྱུང་ཆེ་ཁྲིན་ཁུའི་
ཡོན་ཀྱིས་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསའི་ཆོགས་འདུ་ཐེངས་ལྔ་པའི་
ཐོག་ ང་ཆོའི་སློབ་གསའི་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་མིན་དེ་སློབ་གྲུ་ཆེན་མོ་དང་། ཆེད་ལས་
སློབ་གྲུ། སློབ་འབྲིང་བཅས་ཀྱི་སློབ་ཐོན་ལག་ཁྱེར་ག་ཆོད་སྤྱད་ཡོད་མེད་དེ་མིན་
པར། མཐར་ཐུག་ནས་བཤད་ན་སློབ་ཐོན་སློབ་མ་ནམས་རྒྱ་ལའི་རུ་ཆོགས་ལ་ངོ་ཚྏ་
བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པའམ། ཡང་ན་རྒྱ་ལའི་རུ་ཆོགས་ལ་སེམས་པ་ཕྱོགས་མཁན་
ཞིག་ཡིན་དང་། ལྷབས་ཆེན་མེས་རྒྱལ་དང་ལྷབས་ཆེན་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་
ཀྱི་བྱ་གཞག་ལ་བསམ་པ་ནམ་དག་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན། ཡང་ན་སློ་འགལ་སེམས་
འགལ་བྱེད་མཁན་ཡིན་མིན་ལ་བལྟ་དགོས། དེ་ནི་ང་ཆོའི་སློབ་གསའི་ལས་དོན་ལ་
བྱས་ཐེས་དང་། འོར་འཛོལ་བྱུང་ཡོད་མེད་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་བྱེད་པའི་མདོན་གསལ་
དོད་ཤོས་དང་། གལ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་དམིགས་ཆ་དེ་ཅིག་ཡིན་པ་རེད།^[71] ཅས་དང་། རྒྱ་
ནག་གི་ཆེས་མཐོའི་དཔོན་རིགས་ཀྱིས་ལུང་ཁང་གིས། སློབ་གྲུའི་ནང་བོད་ཡིག་སློབ་
ཁྲིད་བྱ་རྒྱུ་ནི། གཞུང་གི་མི་དངོས་ཐོན་ཁུངས་ཀྱི་འགྲོ་གྲོན་ཆུང་ཞོས་སུ་འགྲོ་བའི་
རྒྱ་ཡིན།^[72] ཅས་པ་དང་། དེ་བཞིན་རྩ་བ་ཁུལ་ཀྱི་སློབ་གསའི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་
ཀྱང་ཐན་ཁེ་ཡིས། རྩ་བ་ཁུལ་ནས་ཀྱང་མཐོ་འབྲིང་སློབ་གྲུའི་སྤྱོད་ཆ་ཆ་ཆ་རྒྱ་ཡིག་

[71] བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་ནང་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསའི་སྐོར་ཆོགས་འདུ་ཐེངས་ 4 པའི་ཐོག་བོད་རང་སྤྱོད་ལྗོངས་དང་
ལྷན་ཀྱི་རུ་ཆུ་ཅི་ཁྲིན་ཁུའི་ཡོན་ཀྱིས་སྤེལ་བའི་གཏམ་བཤད། ཕྱི་ལོ་ 1999 ལྷ་ 10 ཆོས་ 16 ཉིན།

[72] ཆེ་རིང་ཤུའི་ཆེད་ཚོམ། 78-ཡིམ་ཞེས་པའི་དུས་དེབ། ཕྱི་ལོ་ 1990 ལྷ་ 2 ཆོས་ 12 བུ་ཐོན་པ།

ཏུ་བསྐྱར་ནས་བོད་ཡིག་བསྐྱབ་མི་དགོས་པ་བྱས་ན་འགྲིག་ལ། བོད་ཡིག་བསྐྱབ་ཀྱང་མ་
འོངས་པར་སྦྱང་སྒྲོ་ཆེན་པོ་མེད་པ་དང་འབྲོག་ཁུལ་གྱི་སློབ་གསོ་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བར་
ཕན་པ་ཆེན་པོ་མེད་ཅེས་དང་། ཁོས་འབྲོག་ཁུལ་གྱི་སློབ་གྲུང་འབྲིང་གི་སློབ་གཙུག་དག་
ལ། འབྲོག་ཁུལ་གྱི་སློབ་གྲུང་འབྲིང་གི་སློབ་མའི་རྒྱ་ཡིག་ཆུ་ཚད་ཡག་པོ་མེད་ཆེ། བྱང་
རང་ཆོ་སློབ་གཙུག་ཆད་ལྡན་ཞིག་མིན་པའི་རྟགས་རེད། འབྲོག་ཁུལ་གྱི་སློབ་གསོ་ཡར་རྒྱས་
གཏོང་བར་རྒྱ་ཡིག་གཙུག་པོར་འཛིན་དགོས། སློབ་མ་ཆོས་རྒྱ་ཡིག་ཡག་པོ་སྦྱང་ཐུབ་ཆེ་མ་
འོངས་པར་མདུན་ལམ་ཡག་པོ་ཡོད་པ་དང་། སློབ་གྲུང་འབྲིང་གི་སློབ་གཙུག་འགན་འཁུར་འགྲུབ་
ཅིང་ཆད་ལྡན་ཡིན་པ་རེད།^[17] ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་གཏམ་བཤད་འདི་རིགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རྒྱ་
ནག་གི་དབྱས་དང་ས་གནས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་ཆོས་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲུང་སློབ་གསོའི་ཐོག་
བཟུང་བའི་དམིགས་ཡུལ་གང་འདྲ་ཡིན་མིན་གསལ་པོར་གྱུར་ཡོད་པར་མ་ཟད། སློབ་
གསོའི་བྱེད་ཐབས་ཡོངས་རྫོགས་དམིགས་ཡུལ་འདི་རིགས་མངོན་འགྱུར་ཡོང་ཐབས་སུ་
དམིགས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན།

བོད་ཀྱི་སློབ་གྲུང་ལག་ཏུ་འདི་ལྟ་བུའི་སྐུལ་སློང་རན་པའི་སྲིད་བྱས་ཤིག་གི་འོག་
ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་དང་དངོས་ཡོད་འཆོ་བ་གང་དང་ཡང་མི་འཆམས་
པའི་སློབ་གསོ་དེ་མ་ཅན་ཞིག་ལག་བསྟར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སློབ་གྲུང་སྒྲོ་མོ་ནས་
ཐོན་པའི་བོད་རིགས་ན་གཞོན་མང་པོ་ཞིག་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་གི་ཤེས་
ཆ་དཔེན་ཏུ་སྦྱོར་བར་མ་ཟད། དེ་ལས་ཀྱང་ཉན་ཆབས་ཆེ་བ་ནི་བོད་མི་གཞོན་སྐྱེས་འདི་
རིགས་བོད་རང་གི་སྤུན་མིན་གྱི་བྱང་རྟགས་དང་། གཅེས་ནོར་དུ་ཉར་ཆགས་འོས་པའི་
སྐུལ་རྒྱན་རིག་གཞུང་ལ་དགག་པ་བརྒྱག་མཁན་དང་། མེས་པོ་གོང་མའི་རྒྱུ་ལྷན་ནག་
གསུབ་གཏོང་མཁན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཉན་ཡོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་དངངས་སྐྱག་གི་གནས་སུ་
གྱུར་བ་ཞིག་ཡིན། འདི་ལྟར་བལྟས་ན་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲུང་ལག་ནི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
ཀྱི་འགན་ཁུར་འབབ་སའི་གཞོན་སྐྱེས་མི་རབས་ཀྱི་མ་རྒྱུས་བོད་མིའི་བྱང་ཆོས་ལྡན་

[17] དབྱས་བོད་མིའི་སློབ་འཛུགས་ཀྱི་བྱ་བུ། ཕྱི་ལོ་ 1976 ལྷ་ 11 ཆོས་ 6 འཁོད་པ་སོགས་སུ་གསལ།

པའི་ཤེས་ཡོན་པ་ཞིག་ཏུ་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་པ་ལས་ལྷོག་སྟེ། མི་རིགས་ཀྱི་ཆོ་སྲོག་གི་རྒྱ་བ་
གཙོན་པའི་བཤས་ར་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཉེན་ཁ་མེད་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མིན།

ལྔ་པ། བོད་ནང་གི་སློབ་གྲུའི་གནས་སྐབས་རྩ་མ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ་ནས་བཟུང་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲུ་ཁག་གི་གནས་སྐབས་ལ་འགྱུར་བ་སྣ་ཆོགས་
ཕྱིན་ཡོད་ཀྱང་། བོད་ནང་གི་ད་ལྟའི་སློབ་གྲུའི་གནས་སྐབས་དངོས་ནི། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༠
ལོའི་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་བོད་མི་སྤྱིའི་གྲངས་འཕོར་བ་སྟོམས་ ༥༩༡༦༠༡༡ ཡིན་པ་
དང་། དེ་ལས་ལོ་དྲུག་ཡན་གྱི་མི་གྲངས་ ༩༡༩༡༡༩༡ ཡོད་པ་ལས། སློབ་གྲུ་གཏན་ནས་
འགྲོ་མ་སྤྱོད་བ་ ༡༡༡༩༩༩༩ ཡོད་འདུག་པའི་གྲངས་འཕོར་འདིས། བོད་མི་སྤྱིའི་བརྒྱ་
ཆ་ ༩༠.༡༩ ལྷག་ཟིན། སློབ་གྲུ་ཁྱེད་སྤྱོད་བའི་སློབ་མ་སྤྱིའི་གྲངས་འཕོར་ལས་སློབ་
རྒྱུ་ཚུལ་དུ་ཁྱེད་སྤྱོད་བ་གྲངས་ ༡༦༡༥༡༠༡ ལྷག་དང་། དམའ་འབྲིང་དུ་ཁྱེད་སྤྱོད་བ་
གྲངས་ ༡༦༩༩༡༡ ལྷག་དམའ་རིམ་ཆེད་སྤྱོད་སློབ་གྲུ་ཁྱེད་སྤྱོད་བ་གྲངས་ ༡༡༩༥༠༩
ལྷག་མཐོ་རིམ་ཆེད་སྤྱོད་སློབ་གྲུ་ཁྱེད་སྤྱོད་བ་གྲངས་ ༩༥༡༠༡ ལྷག་སློབ་ཆེན་དངོས་
གཞིར་ཁྱེད་སྤྱོད་བ་གྲངས་ ༡༡༡༡༥ ལྷག་ཞིབ་འཇུག་སློབ་གྲུ་ཁྱེད་སྤྱོད་བ་གྲངས་
༡༡༡ ལྷག་བཅས་ཡིན་འདུག^[༡༡]

བོད་ནང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༠ ལོར་སློབ་ཆེན་དངོས་གཞིའི་སློབ་མ་
གྲངས་ ༡༡༡༡༥ ཚུལ་ལས་ཐོན་མེད་པའི་གྲངས་འཕོར་འདིས་སློབ་གྲུ་ཁྱེད་སྤྱོད་བ་
པའི་གྲངས་ ༡༡༡༩༩༡༠ ལྷག་ཡོད་པའི་བརྒྱ་ཆ་ ༠.༡ མ་གཏོགས་ཟིན་ཐུབ་ཀྱི་མེད་ལ།
དེ་བཞིན་ཞིབ་འཇུག་སློབ་མ་གྲངས་ ༡༡༡ ཚུལ་ལས་ཐོན་མེད་པ་འདིས། སློབ་ཆེན་
དངོས་གཞིའི་སློབ་མ་སྤྱིའི་བརྒྱ་ཆ་ ༩.༥༩ མ་གཏོགས་ཟིན་ཀྱི་མེད། འདས་པའི་ལོ་ལྔ་

[༡༡] ཉེ་དྲོད་དུ་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་ཤེས་ཡོན་ཅན་མཁའ་དབྱགས་གསར་པ་ཞེས་པས་རྒྱའི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་གཞི་
བཅོལ་ནས་བྲིས་པའི་དུས་བབ་ཟིན་བྲིས་སྟོན་གསུགས་ལ།

བརྩ་ལྷག་རིང་མི་འབོར་ས་ཡ་དྲུག་མ་ཟིན་ཅམ་ཡོད་པའི་སྤྱོད་ནས་སློབ་ཆེན་དངོས་གཞིའི་སློབ་མ་གྲངས་ ༡༩༩༧ ཅམ་དང་། ཞིབ་འཇུག་སློབ་མ་གྲངས་ ༩༩༩ ཅམ་ལས་གསེས་སྤྱོད་སླབ་མེད་པ་ནི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཤིན་ཏུ་གྲོང་གུན་དང་གོད་ཆགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན།

དེ་ལས་མི་གྲངས་འབུམ་གཅིག་ལྷག་ལས་མེད་པའི་བཅན་གྲོལ་བོད་མིའི་ལོ་ལྷ་བརྩའི་རིང་གི་སློབ་གསེའི་གནས་སྤངས་ལ་མཆོན་ན། ཉེ་བའི་གཙུག་ལག་རབ་འབྱམས་པ་སྟེ་སློབ་ཆེན་དངོས་གཞིའི་སློབ་མ་གྲངས་ ༡༠༠༠༠ ལྷག་ཐོན་ཡོད་པ་དང་། གྲངས་འབོར་འདིས་བཅན་གྲོལ་བོད་མིའི་མི་འབོར་སྤྱིའི་བརྒྱ་ཆ་ ༡༠ ཟིན་པ་དང་། གཙུག་ལག་རབ་འབྱམས་པ་སྟེ་ཞིབ་འཇུག་སློབ་མ་ཐོན་པ་གྲངས་ ༩༠༠༠ ལྷག་ཡོད་པའི་གྲངས་འབོར་གྱིས་སློབ་ཆེན་དངོས་གཞིའི་སློབ་མ་སྤྱིའི་གྲངས་འབོར་གྱི་བརྒྱ་ཆ་ ༩༠ ཟིན་གྱི་ཡོད།^[༡༩]

འདི་ལྟར་བལྟས་ན་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་སྤངས་འཛིན་འོག་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་ལག་གི་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསེའི་སྤྱི་ཚད་དང་གྲངས་འབོར་བཅས་ཀྱི་གནས་སྤངས་གང་འདྲར་གྱུར་ཡོད་མེད་གསལ་པོ་རྟོགས་སླབ་ཅིང་། ལུ་མཐུད་གནས་སྤངས་འདིའི་འོག་ཏུ་ཕྱིན་ཆོད་ཀྱིས་ཡུན་རིང་པོ་མ་འགོར་བར་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་དོ་བོ་རྩ་བསྒྲག་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཉེན་ཁ་མེད་པ་གཏན་ནས་མིན་པས། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཆོ་སྲོག་རྒྱན་གནས་སླབ་པར་རང་དབང་ལུང་པ་ལག་ཏུ་འཆོ་སྤྱོད་བྱས་པའི་བོད་མི་ཆོར་འགན་འཁུའི་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ཅིས་ཀྱང་ངེས་ཤེས་འདྲིངས་པ་དགོས་ལ། ངེས་ཤེས་འདིའི་ཐོག་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཆོ་སྲོག་གི་རྩ་བ་སླག་སའི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གནས་རང་ཉིད་ཀྱི་བསམ་སློད་དང་རྒྱན་གྱི་འཆོ་བའི་ནང་ཉམས་ལེན་ཡོད་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་གནང་དགོས། ॥

[༡༩] ཤེས་རིག་ལྷན་ཁང་གི་མཐོ་སློབ་སློབ་ཡོན་སྟེ་ཆོན་དང་། བོད་ཁྱིམ་མཐོ་སློབ་ཤེས་ཡོན་སྟེ་ཆོན་སོགས་ནས་མཁོ་སྤྱོད་གནང་བའི་ཡིག་ཆ་ལག་ལ་གཞི་བཅོལ་ནས་བྲིས་པ་ཡིན།